



# Inspirationskatalog

Eksempler på hvordan vi styrker det tværsektorielle samarbejde mellem Slagelse Kommune og Psykiatrien Region Sjælland

**Udviklingsenheden SPIR**  
**07-01-2015**

# Indhold

Formål .....	3
En relationel samarbejdsstruktur.....	4
Præsentation af konkrete samarbejdsinitiativer: .....	5
KL's model for bedre samarbejde på tværs af beskæftigelses-, social- og sundhedsområderne og modellens kobling til Psykiatrien, i forhold til rehabilitering af borgere uden for arbejdsmarkedet .....	5
Tidlige kommunale indsatser for indlagte patienter .....	6
Fremrykket kommunal udredning for unge der indstilles til et ressourceforløb.....	7
Øget borgerfremmøde .....	8
Fælles Årshjul .....	8
Gensidige informationsmaterialer .....	8
Analyse af indlæggelsesmønstre for borgere på bosteder og opgangsfællesskaber .....	9
Kortlægning af metoder for tværsektoriel behandling og samarbejde.....	10
Tværsektorielt forskningssamarbejde .....	11

## Formål

*I dette inspirationskatalog præsenteres en ny og relationel samarbejdsstruktur samt en række initiativer og erfaringer fra den fælles tværsektorielle udviklingsenhed, SPIR, som er etableret af Slagelse Kommune og Psykiatrien Region Sjælland. Formålet med kataloget er at give ledere og medarbejdere fra andre kommuner inspiration og konkrete værktøjer til, hvordan de kan styrke deres tværsektorielle samarbejde.*

SPIR arbejder med at skabe større helhed i samarbejdet om borgere med psykiske problemer. Indsatsen over for mennesker med psykiske problemer indeholder ofte mange forskellige delindsatser på tværs af fagområder og sektorer. Borgeren kan derfor komme i kontakt med mange forskellige medarbejdere, og det er af den årsag vigtigt, at koordinere og samarbejde om de enkelte delindsatser. Kun gennem et tæt samarbejde kan det sikres, at borgere med psykiske problemer oplever en sammenhængende og koordineret indsats.

Slagelse kommune og Psykiatrien Region Sjælland har, for en 3-årig periode fra 2012-2015, etableret en fælles tværsektoriel udviklingsenhed. Udviklingsenheden har fået navnet SPIR, fordi der er tale om en spydspisindsats og noget nyt, der spirer frem.

Udviklingsenheden består af en fuldtidsansat leder af udviklingsenheden samt en halvtidsmedarbejder fra Slagelse Kommune, en halvtidsmedarbejder fra Sorø Kommune og to halvtidsmedarbejdere fra Psykiatrien Region Sjælland.

SPIR stiller med dette inspirationskatalog sin viden og erfaring til rådighed for kommuner i Region Sjælland, særligt de seks kommuner, som befinder sig i regionens vestlige del (Odsherred, Kalundborg, Holbæk, Slagelse, Sorø og Ringsted). SPIR tilbyder i 2015, at indgå i dialog og mødeaktiviteter med kommuner, som ønsker at styrke det tværsektorielle samarbejde og som påtænker at igangsætte egne initiativer.

God læselyst!

## En relationel samarbejdsstruktur

### Formål:

For at sikre en gensidig og rettidig kommunikation på tværs af de to sektorer, har vi skabt én sammenhængende struktur for relationel koordinering. Formålet er at adressere fælles problemstillinger, at holde hinanden opdateret omkring ny lovgivning og nye indsatser og dermed nye muligheder for samarbejde på tværs.

### Indhold:

Der er mellem parterne i Psykiatrien og Slagelse Kommune aftalt faste mødefora på 3 forskellige niveauer, hvor samarbejdsemner drøftes og kommunikeres.

Relationsopbygningen finder sted på centerchefniveau, på centerlederniveau og på medarbejderniveau. Alle 3 niveauer er relevante i forhold til at sikre smidige samarbejdsrelationer i hverdagen, og afspejler samtidig organisationernes ledelses- og kompetenceniveauer.

På centerchefniveau mødes Centerchef for Handicap og Psykiatri, Arbejdsmarkedschefen og Ledende overlæge for Psykiatrien Vest - 2 gange årligt. Dagsordner, mødeindkaldelser er fra 2013 -2015 være faciliteret af SPIR, men vil efterfølgende være lokalt forankrede.

På centerlederniveau mødes Centerleder for Socialpsykiatrisk Center Slagelse med Distriktskykiatrien Slagelse, herfra den ledende overlæge og afdelingssygeplejersken. Det sker også 2 gange årligt. Myndighed og Jobcenter, på afdelingslederniveau, orienteres altid cc og har mulighed for at tilmelde sig til møderne med dagsordensforslag.

På medarbejderniveau arrangeres der ca. 2 årlige fælles tværsektorielle/informationsmøder. Møderne har flere formål. Dels får medarbejderne et øget kendskab til hinanden, hinandens arbejdsområder og muligheder, og dels genererer de fælles møder forslag og ideer til samudvikling på tværs.

Tovholder for medarbejdermøderne er tildelt Distriktskykiatriens afdelingssygeplejerske og en afdelingsleder fra Socialpsykiatrisk Center Slagelse. Møderne koordineres og aftales med de overordnede ledelsesniveauer.

I forbindelse med medarbejdermøderne, kan eksterne oplægsholdere inviteres med.

Links: [Procesplan for samarbejde på tværs](#)

### Anvendelsesmuligheder:

Der er evidens for at relationel koordinering på tværs af sektorer, øger vores evne til at sikre et bedre samarbejde mellem faggrupper og ikke mindst skaber det en større sammenhæng imellem delindsatserne. Kommuner som påtænker at igangsætte lignende initiativer, må forvente en tilpasning til de lokale forudsætninger. Fra SPIR vil vi gerne tilbyde rådgivning og konkret sparring.

## Præsentation af konkrete samarbejdsinitiativer:

### KL's model for bedre samarbejde på tværs af beskæftigelses-, social- og sundhedsområderne og modellens kobling til Psykiatrien, i forhold til rehabilitering af borgere uden for arbejdsmarkedet

#### Formål:

At skabe klarhed over procedurer for tværsektorielle møder mellem kommunen, psykiatrien og praktiserende læger, herunder rollefordeling og én tværfaglig plan for borgeren. SPIR's rolle er at medvirke til udvikling af procedurer for samspillet mellem kommunen og de forskellige psykiatriske afdelinger.

#### Indhold:

KL modelarbejdet indebærer, at der indkaldes til tværfaglige møder med de samarbejdspartner der er relevante i forhold til borgerens sag. Borgeren er selv med til mødet. Modellen understøtter, at der etableres gensidigt anerkendte samarbejdsforløb omkring bestemte målgrupper, herunder etablering af arbejds gange omkring samarbejdet.

På selve mødet udarbejdes en tværfaglig plan, hvor alle nødvendige kontaktoplysninger påføres, inklusiv navn og kontaktoplysninger på borgerens koordinerende sagsbehandler samt de handlinger, der er aftalt på mødet. Den koordinerende sagsbehandler er ansvarlig for at informere de andre deltagere fra mødet, hvis der sker ændringer i det fælles mål eller den igangsatte indsats.

Det tværfaglige samarbejde sikrer en helhedsorienteret rehabiliterende indsats til borgere med psykiske vanskeligheder som er uden for arbejdsmarkedet.

#### Involverede parter:

Koordinationsgruppe – med Uddannelsesdirektøren fra Slagelse Kommune samt Chefrepræsentanter fra 5 kommunale fagcentre<sup>1</sup> og Afdelingslederen for Psykiatrien Vest.

Styregruppe – med ledere fra de 5 kommunale fagcentre samt SPIR på vegne af Psykiatrien Vest.

Projektgrupper – med repræsentanter fra de 5 kommunale fagcentre, medarbejderrepræsentanter samt SPIR.

Brugerinddragelse - SPIR sikrer brugerinddragelse omkring kvalificering af samarbejdsforløbene. Dette er sket via informations- og dialogmøde med Psykiatriens Brugerpanel.

#### Anvendelsesmuligheder:

Der er tale om en implementeringsmodel, hvilket betyder at de udarbejdede arbejds gange kan udbredes til flere kommuner og andre borgergrupper, som har behov for integrerede indsatser på tværs af sektorer.

---

<sup>1</sup> Center for Arbejdsmarked og integration, Center for Sundhed og Omsorg, Center for Handicap og Psykiatri, Center for Borgerservice, Center for Børn, Unge og Familie.

## Tidlige kommunale indsatser for indlagte patienter

### Formål:

At understøtte sammenhængende patientforløb, samt minimere venteperioder og færdigbehandlingsdage og overgangen fra sygehusbehandling til socialpsykiatrien, samt andre støtteforanstaltninger i kommunen.

### Opgaven:

SPIR undersøger i samarbejde med Slagelse Kommunes psykiatriske myndighedsafdeling og Psykiatrien Vest mulighederne for en fremrykket kommunal visitation af borgere med svære sindslidelser, der indlægges til behandling på psykiatrisygehuset i Slagelse.

Konsekvenserne for efterfølgende overgange mellem kommune og region, indgår i arbejdet. Arbejdet sigter på at der etableres aftaler om fremrykkede samarbejdsprocedure allerede inden åbningen af det nye psykiatrisygehus, men skal også sigte på at omfatte situationen efter dets åbning. Arbejdet indbefatter derfor også at indtænke de nye muligheder, der opstår som følge af de moderne fysiske rammer, som kommer med det nye sygehus (nye møde og it-faciliteter).

### Indhold:

I Sundhedsaftalen for 2015-2018 bliver et centralt element, at arbejdet med den syge borger foregår i en koordineret samtidig proces. Kommunen deltager derfor på et tidligt tidspunkt under en indlæggelse i planlægningen af borgerens rehabiliteringsforløb. Det sker for at sikre kontinuitet i borgerforløbet i forbindelse med behandling og rehabilitering, overgange og sammenhængen mellem opfølgende medicinske indgreb og sociale støtteforanstaltninger.

Som del af kontanthjælpsreformen får personer indlagt på et psykiatrisk sengeafsnit ret til støtte fra en kommunal udskrivningskoordinator før under og efter udskrivning. Den konkrete kommunale iværksættelse af reformen indgår her også som et centralt planlægningselement.

### Involverede parter:

Center for Handicap og Psykiatri, Jobcenter Slagelse (Ungeafdelingen og Voksenafdelingen) og Psykiatrisygehuset (Psykiatrien Vest).

Roskilde Socialpsykiatri inddrages som sparringspartner.

### Links: "Modelbeskrivelse"

### Anvendelsesmuligheder:

Der er anvendelsesmuligheder for andre kommuner som benytter psykiatrisygehuset ifa modelanvendelse.

## Fremrykket kommunal udredning for unge der indstilles til et ressourceforløb

### Formål:

Det overordnede formål er at understøtte en fælles hurtig udredning af unge mellem 18 og 30 år, som er eller kan være tilknyttet både Jobcentret, Socialområdet (herunder misbrugsbehandling) samt Psykiatrien Vest. Udredningen skal sikre en tidligere afklaring af behovet for et eventuelt ressourceforløb, hvor psykiatrisk behandling (og evt. misbrugsbehandling) kan være den/de primære indsatser.

### Indhold:

Med den fælles indsats foretages en hurtigere kommunal udredning af de unge, som Psykiatrien Vest og Jobcenter Slagelse på forhånd har en formodning om, ikke vil kunne profitere af de ordinære indsatser via jobcentret.

Udredning skal afklare om borgeren:

- 1: Har et funktionsniveau, der betyder at borgeren går den "ordinære vej", eller
2. At borgerens sag forelægges for rehabiliteringsteamet mhp. et ressourceforløb, hvor psykiatrisk behandling kan være den primære indsats.

Udredningen tager hensyn til de særligt udsatte unge som har svært ved at møde frem til behandling samt at fastholde et behandlingsforløb. Dermed sikres et bedre fokus på forebyggelse, samt langsigtede og helhedsorienterede indsatser.

### Involverede parter:

- Jobcenter Slagelse – Afdeling for Arbejdsfastholdelse og Ungeafdelingen
- Center for Handicap & Psykiatri – Myndighedsafdelingen
- Psykiatrien Vest – Psykiatrisk Klinik Slagelse
- Udviklingsenheden SPIR

### Anvendelsesmuligheder:

Ved en hurtig udredning sikres borgeren ro og plads til at koncentrere sig om relevante behandlingsforløb i psykiatrien og evt. misbrugscenter. Dette kan understøtte at borgeren opnår et mere solidt fundament, som efterfølgende kan betyde, at borgeren bedre kan profitere af andre uddannelses- og jobrettede aktiviteter. Borgeren undgår samtidig udsigtsløse foranstaltninger, som i værste tilfælde kan forværre borgerens situation

En tidligere og mere helhedsorienteret indsats vurderes at kunne medføre en økonomisk besparelse for Kommunen på sigt. Dette sker fordi kommunen kan undgå at iværksætte parallelle indsatser og undgå at iværksætte indsatser som borgeren reelt ikke er klar til grundet borgerens helbredsmæssige tilstand. I stedet sikres en mere velkoordineret og præcis indsats med i udgangspunkt i borgerens egne ønsker og med et tværfagligt fokus med ekspertise fra både psykiatrien og det kommunale rehabiliteringsteam.

Samlet set forventes dette at lede til mere effektive og individuelle borgerforløb og deraf kortere periode på offentlig forsørgelse.

## Øget borgerfremmøde

Formål: At nedbringe ressourcospild og sikre kontinuitet i behandlings - og beskæftigelses-indsatser

Der er forbundet et betragteligt ressourcospild med de situationer, hvor en borger ikke kommer til planlagte møder. Op mod 20% af planlagte møder aflyses grundet manglende borgerdeltagelse. Kommune og Psykiatri kan hjælpe hinanden med at understøtte et bedre fremmøde eller give oplysning om nødvendige aflysninger.

SPIR faciliterer en proces med deltagelse af distriktpspsykiatrien socialpsykiatrien og myndighed, hvor konkrete modeller for et øget borgerfremmøde vurderes.

Elementer i vurderingen vil være incitament, støtte, sygdomsforståelse, borgerinddragelse og information.

Eventuelle anvendelige erfaringer fra andre dele af landet vil indgå.

## Fælles Årshjul

Formål: Parterne udvikler aftaler og redskaber, der kan understøtte samarbejdet og koordinere tilbuddene på tværs af Psykiatrien og de kommunale enheder.

Det er aftalt at SPIR understøtter at der udvikles et tværsektorielt årshjul, herunder at parterne indgår aftaler om fælles temamøder, fælles undervisning med fokus på samarbejdet på tværs, virtuelle møder og fælles brug af mødefaciliteter på det nye psykiatrisygehus.

## Gensidige informationsmaterialer

Formål: Øge den gensidige viden med henblik på en understøttelse af den daglige kontakt med den psykisk sårbare borger.

SPIR medvirker til at der kommer fokus på informationudvekslinger mellem Psykiatrien og Slagelse Kommune omkring de enkelte fagenheders tilbud til borgerne.

Der er mangel på gensidig viden om både de visiterede og de uvisiterede tilbud. Der er mangel på gensidig kendskab til indholdet af de enkelte enheder og teams forskellige tilbud til enkeltpersoner og til grupper.



## Analyse af indlæggelsesmønstre for borgere på bosteder og opgangsfællesskaber

### Formål:

SPIR har undersøgt omfanget af indlæggelser for borgere bosiddende på socialpsykiatriske bosteder og opgangsfællesskaber i kommuner i Psykiatrien Vests optageområde. De seks kommuner er Slagelse, Odsherred, Holbæk, Kalundborg, Ringsted og Sorø.

### Indhold:

Det undersøges, om der er forskel i indlæggelser på tværs af alder, køn, kommune, bosted/opgangsfællesskab og om bostedet er privat eller kommunalt.

Desuden undersøges det, om der er forskel i indlæggelsesmønsteret på tværs af ugedage med henblik på at analysere, om der er en tilbøjelighed til, at beboere på bosteder indlægges op til weekenden, hvor bemanningen er lavere. Det undersøges også om indlæggelsesmønsteret varierer henover året.

Borgere, som er bosiddende på socialpsykiatriske bosteder, er den gruppe af borgere med psykiske vanskeligheder, der modtager det mest omfattende behandlings- og støttetilbud.

### Baggrund:

Baggrunden for undersøgelsen er et ønske om mere viden om omfanget af psykiatriske indlæggelser af borgere, som er bosiddende på socialpsykiatriske bosteder og opgangsfællesskaber.

Der var desuden et ønske om mere viden om indlæggelses- og udskrivningsmønsteret på ugedage samt henover året.

Behovet for mere viden er blevet formuleret i dialoger, som udviklingsenheden, SPIR, har haft med repræsentanter fra Slagelse kommune og Psykiatrien Vest omkring udvikling af det tværsektorielle samarbejde på psykiatriområdet.

### Målgruppen:

Målgruppen for undersøgelsen er borgere i de seks kommuner, der bor på kortere eller længerevarende socialpsykiatriske botilbud under Servicelovens §107 og §108, samt ABL §105. Målgruppen er suppleret med beboere i opgangsfællesskaber.

### Anvendelsesmuligheder:

Undersøgelsens resultater skal indgå som baggrund for den videre dialog mellem Slagelse kommune og Psykiatrien Vest om samarbejdet om borgere der er bosiddende på socialpsykiatriske bosteder. Herunder også dialog med de øvrige kommuner og evt. de private botilbud, som indgår i undersøgelsen, og som ønsker at indgå i et samarbejde omkring behov og omfang af indlæggelser og udskrivninger.

## Kortlægning af metoder for tværsektoriel behandling og samarbejde

### Formål:

Formålet med kortlægningen er at give personale og beslutningstagere i kommuner og regioner en nem adgang til den viden, som handler om metoder til integration og koordination af sociale og psykiatriske indsatser, og med henvisninger til konkrete danske erfaringer.

### Indhold:

I de senere år har der været stigende opmærksomhed på, at det er vigtigt at skabe sammenhæng mellem sociale indsatser og psykiatriske indsatser i rehabilitering af mennesker med psykiske lidelser.

International forskning peger på, at koordinerede indsatser giver bedre resultater end indsatser, hvor behandling og social indsats er adskilt.

SPIR har lavet en indsamling af viden om metoder for tværsektorielt og helhedsorienteret behandling i psykiatrien samt eksempler på danske projekter for samarbejde på tværs af sektorer.

Kortlægningen tager udgangspunkt i fire modeller for tværsektorielt samarbejde: Fra samarbejde på lavt niveau, over et koordineret samarbejde hen til den situation, hvor indsatserne er integreret og borgeren møder én samlet indsats.

Vi har i præsentationen af kortlægningen, valgt at koble de fire samarbejdstyper med metoder for tværfaglig behandling i psykiatrien. Derved matcher vi forskellige metoder med forskellige niveauer for samarbejde. Man kan derfor nemt se, hvilket niveau for samarbejde de enkelte metoder forudsætter.

Kortlægningen viser også hvilke danske eksempler, der er på tværsektorielle projekter inden for psykiatrien, og indplacerer disse på de forskellige samarbejdsniveauer.

Til sidst visers en samlet oversigt over metoder og projekter/indsatser, som både involverer samarbejdspartnere fra den regionale og den kommunale psykiatri.

Links: [Kortlægning af metoder for tværsektoriel samarbejde og samarbejdsmodeller](#)

For en nem og overskuelig adgang til denne viden, har vi produceret et interaktivt pdf-dokument, hvor man kan klikke sig rundt i niveauerne og søge de informationer som man efterspørger

### Anvendelsesmuligheder:

Som orienterings- og søgeredskab for ledere og beslutningstagere i kommuner og regioner, som overvejer et tværsektorielt samarbejde omkring bestemte faglige metoder, og som har brug for viden om hvilke krav de forskellige metoder stiller til samarbejdet, samt nem adgang til andres tilsvarende erfaringer.

## Tværsæktorielt forskningsamarbejde

Formålet er at skabe samarbejde og dialog på tværs af forsknings- og uddannelsesinstitutioner, Slagelse Kommune og Psykiatrien Vest. Herunder arbejder SPIR for at der etableres en samarbejdsplatform, som kan videreføre det tværfaglige forskningsamarbejde efter projektets afslutning.

Med henblik på at fremme dette formål, har SPIR gennemført en dialogproces, hvor lokale uddannelses- og forskningsaktører er blevet inddraget og har haft mulighed for at forholde sig til formålet. På den baggrund og på baggrund af disse aktørers tilbagemeldinger, har SPIR valgt at sætte fokus på:

### 1) Ph.d.-amarbejde

Syddansk Universitet (SDU) og University College Sjælland (UCSJ) og Slagelse Kommune har besluttet at medvirke til samarbejdet og til finansieringen af en fælles og tværsæktoriel Ph.d.-uddannelsen. Forudsætningen for medfinansiering er en protokol/projektbeskrivelse på et tilstrækkeligt fagligt niveau, samt en relevant ph.d.-studerende.

Ph.d.-kandidaten indskrives på SDU, men kan, og det er netop pointen, tilknyttes både UCSJ og Psykiatrisk Forskningsenhed. Herunder med delt undervisningsforpligtigelse og til medvirken i løbende kompetenceudviklingsaktiviteter ude i driften, som følge af den genererede viden.

SPIR udarbejder en oversigt over konkrete emner for et Ph.d. projekt, som har et tværsæktorielt og tværfagligt sigte. På baggrund af disse emner udarbejdes en projektbeskrivelse til Ph.d. studie. SDU vil bistå denne udredning med vejledning.

### 2) Forskningsprojektsamarbejde

I samarbejdet om konkrete forskningsprojekter vil der være mulighed for flere aktørkonstellationer og finansieringsformer. Det kan fx foregå som et forskningsprojekt i relation til kandidater, der gennemfører specialpsykologuddannelsen, som er tilknyttet Psykiatrien Vest og som beskæftiger sig med en patientgruppe, som samtidig er modtager af kommunale støtteforanstaltninger. Autisme har været nævnt som et muligt forskningsområde, hvor der er en fælles tværsæktoriel og tværfaglig interesse tilstede.

UCSJ og SDU tilkendegiver interesse for tværfaglige forskningsamarbejde, både som konkrete projekter og som kombinationsstillinger (med delt forskning – undervisning - klinisk arbejde)

3) Forum for samarbejde på tværs af vidensgrene og sektorgrænser i Slagelse  
Til håndtering og styring af ovenstående og for at fremme formålet med dette indsatsområde, etableres et permanent forum, der får til opgave at fremme det tværfaglige forskningsamarbejde i relation til de ovenstående punkter.

Dette forum vil samtidigt kunne fungere som styregruppe i relation til Ph.d.-forløb og ift. Igangsatte forskningsprojekter.

Parterne vil som udgangspunkt være: SDU, UCSJ, SOSU-Sjælland, Slagelse Kommune, Psykiatrien Vest og Forskningsenheden Region Sjælland.

KLADDE